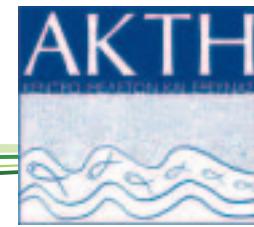

Στην αυλή της Γης

Η σελίδα αυτή ετοιμάζεται από το Κέντρο Μελετών και Έρευνας AKTI. Για το φύλλο αυτό συνεργάστηκαν ο Μιχάλης Ι. Λοϊζίδης, χημικός μηχανικός - μηχανικός Περιβάλλοντος, η Ξένια Ι. Λοϊζίδη, πολιτικός μηχανικός / ακτομηχανικός και ο Ειρήνης Κυριάκου, μηχανικός περιβάλλοντος που συμμετέκει στο πρόγραμμα εργασιακής εμπειρίας ARGONAUTS, που υλοποιείται με τη συνεργασία της AKTI και της EuroLife.

Για τις απόψεις / σχόλια / εισηγήσεις σας, akti@akti.org.cy.

Από τις παραδοσιακές τέχνες, στη βιομημητική και τις νέες τεχνολογίες

Η ομορφιά των κυπριακών παραδόσεων που τόσο έντονα βιώνουμε αυτές τις μέρες, ιδιαίτερα όσοι καταγόμαστε από χωριά, προκάλεσε εδώ και χρόνια το ενδιαφέρον μου για ένα θέμα που κατά τη γνώμη μου έχει τη δική του ιδιαίτερη σημασία.

Αναφέρομαι στο γεγονός ότι ενώ λίγο-πολύ τα παραδοσιακά μας έθιμα, εδέσματα, ιστορικές, πολιτιστικές και θρησκευτικές παραδόσεις έχουν καταγραφεί - αποτυπωθεί και σε μεγάλο βαθμό έχει διασφαλιστεί η έστω και στα χαρτιά συνέχιση - διάδοσή τους, οι τεχνι-

Του δρος
Μιχάλης Ι.
Λοϊζίδης*

κές - εμπειρικές γνώσεις που από χιλιάδες χρόνια συσσωρεύτηκαν και μεταφέρονταν και εμπλουτίζονταν από γενιά σε γενιά αφήνονται να χαθούν. Ελάχιστα πλέον άτομα, και από αυτά τα περισσότερα της τρίτης ηλικίας και κυρίως κάτοικοι της υπαίθρου, διατηρούν στο μυαλό τους τις πολύτιμες αυτές πληροφορίες για τους βέλτιστους τρόπους επίλυσης προβλημάτων καθημερινότητας στις ιδιαίτερες συνθήκες της Κύπρου. Παρατηρώντας τα πιο πάνω, αποφασίσαμε να συντονίσουμε μία προσπάθεια σταδιακής συλλογής, καταγραφής, επιστημονικής τεκμηρίωσης και δημοσίευσης των πολύτιμων αυτών πληροφοριών, που αποτελούν το καταστάλαγμα εκατομμυρίων παρατηρήσεων των προγόνων μας και που χάνονται στο βάθος της ιστορίας του τόπου μας. Για να γίνω πιο συγκεκριμένος, ας δώσω το πιο κάτω προσωπικό παράδειγμα. Η γιαγιά μου είχε μάθει από τη δική της γιαγιά περί το 1920 να χρησιμοποιεί το κάρβουνο για σε κλειστούς χώρους για να μην μυρίζουν άσχημα.

Πέρασαν τα χρόνια, και όταν πια ήρθαν τα ψυγεία, η γιαγιά η Αναστασία έσπαζε με μια πέτρα δύο-τρία κομμάτια κάρβουνο, τα έδενε σε μια υφασμάτινη μικρή σακούλα και τα έβαζε μέσα στο ψυγείο μας. Κάθε ένα-δύο μήνες άλλαζε το κάρβουνο και το ψυγείο ή/και τα ντουλάπια μας παρέμεναν πάντα χωρίς μυρωδιές. Αυτήν την πληροφορία / γνώση διερεύνησαν επιστήμονες προ τριών δεκαετιών, ανακάλυψαν τη ιδιότητα που έχει το κάρβουνο να προσφέρει οσμές, βελτίωσαν

αυτή την ιδιότητα και δημιούργησαν τον "ενεργό άνθρακα", ένα προϊόν που βρίσκεται σχεδόν σε κάθε φίλτρο που χρησιμοποιούμε είτε για τον καθαρισμό του νερού είτε του αέρα.

Τι χρησιμοποιούσαμε παλιά για το πλύσιμο των ρούχων και πώς διώχναμε τους δύσκολους λεκέδες; Πώς κρατούσαμε μακριά από τα σπίτια μας τα φίδια και άλλα ανεπιθύμητα ζωντανά; Πώς λύναμε απλά προβλήματα υγείας, όπως ένα σκάθαρο στο χέρι; Πώς επιτυγχάναμε τη διατήρηση

ανυδρων λαχανικών μέσα στο κατακαλόκαιρο; Πώς φτιάχνονταν οι δόμες χωρίς συνδετικό κονίαμα; Άλλα τέτοια παραδείγματα θα μπορούσαν να καλύψουν κάθε πεδίο της καθημερινότητάς μας, από τις παραδοσιακές μας ασχολίες της γεωργίας και κτηνοτροφίας, μέχρι "μυστικά" γιατροσόφια και πρακτικές, απλές λύσεις που βρήκαμε ότι μας βοήθησαν σε κάποια δραστηριότητα μας στο σπίτι ή την εργασία μας.

Πέραν της απλής καταγραφής, θα

δοθεί η ευκαιρία σε νέους επιστήμονες του τόπου μας να διερευνήσουν την πιθανή χρησιμότητα των πληροφοριών αυτών για τη δημιουργία κάποιου καινούργιου, ωφέλιμου για όλους προϊόντος. Μια πολύ νέα και καινοτόμος επιστήμη έχει αναπτυχθεί την τελευταία δεκαετία σε πανεπιστήμιο του Καναδά. Το όνομά της προέρχεται από το αρχαίο ελληνικό βίος και τη μίμηση: "βιομημητική" ή αλλιώς "biomimetics". Καταγράφουν παρατηρήσεις από τη φύση και τις "μιμούνται" για τη δημιουργία προϊόντων. Το πιο γνωστό προϊόν βιομημητικής είναι το velcro, το γνωστό σε όλους μας "αυτοκόλλητο", που μας έχει κάνει τη ζωή πιο εύκολη και το οποίο εμπνέυστηκε ο δημιουργός του, παρατηρώντας τους ταπεινούς "κολλίτσιρους". Ένα άλλο παράδειγμα είναι η δημιουργία συνθετικού υλικού που χρησιμοποιείται στα νοσοκομεία ή και στα σπίτια και έχει την ιδιότητα απόλυτης προστασίας από παθογόνους μικροοργανισμούς! Το υλικό αυτό δημιουργήθηκε με τη μίμηση των ιδιοτήτων του δέρματος ενός είδους καρχαρία, πάνω στο οποίο δεν επικάθονται / επιβιώνουν μικροοργανισμοί! Στην προσπάθειά μας αυτή καλούμε τον καθένα από εσάς να βοηθήσει, επικοινωνώντας μαζί μας για να μας μεταφέρει τη γνώση που έχει. Όλες οι συμμετοχές θα αναφέρονται επώνυμα στον ειδικό τόμο που θα τυπωθεί. Τώρα που είστε στα χωριά σας λόγω Πάσχα, παρατηρήστε γύρω σας, συζητήστε με παλαιότερους και επικοινωνήστε μαζί μας στο e-mail: coordination@akti.org.cy, με φαξ στο 22458486, ή στο τηλέφωνο 22458485. Για να φτιάξουμε όλοι μαζί αυτήν την κιβωτό κυπριακής εφευρετικότητας και ευρεσιτεχνίας! Καλό Πάσχα!

Χημικός μηχανικός / μηχανικός περιβάλλοντος

ZΩ!

Σε έναν τόπο που η αστυνομία κυνηγάει
έφοβους που αντιστέκονται στη διχοτόμηση!

μάζεψε! Προφανώς σε συνεννόηση με τους Τουρκοκύπριους συναδέλφους τους, γιατί αλλιώς, με μια τέτοια παραβίαση της Νεκρής Ζώνης θα είχαμε πολεμική σύρραγη! Με τον δικό τους διαφορετικό τρόπο, τα παιδιά αυτά είναι η ελπίδα της Κύπρου, είτε μας αρέσει είτε όχι. Και μας μοντζώνουν. Και καλά μας κάνουν. Καλή Ανάσταση φίλοι μου.

ΞΛ

ΜΙΚΡΕΣ ΠΕΡΙΠΛΑΝΗΣΕΙΣ...

...στο Αττικό Ζωολογικό Πάρκο

Παρά τη δεδομένη απέχθειά μου στη φυλάκιση των ζώων σε κλουβιά, οι Ελλαδίτες φίλοι μου την προηγούμενη Παρασκευή δεν δυσκολεύτηκαν και πολύ να με πείσουν να επισκεφθούμε οικογενειακώς το Αττικό Ζωολογικό Πάρκο πολύ κοντά στο αεροδρόμιο της Αθήνας. Αρκούδες, λιοντάρια, κροκόδειλοι, ρινόκεροι ήταν μερικά από τα πολλά ζώα που ζουν στο χώρο αυτό. Μεγάλοι χώροι φιλοξενίας, ανοιχτά χωράφια, κλουβιά μόνο για τα πουλιά, και ιδιαίτερα καθαρά. Αυτό που με εντυπωσίασε και με καθησυχάσει κάπως είναι η νέα τάση της αγοράς ζώων δευτέρας και τρίτης γενιάς σε αιχμαλωσία. Δηλαδή ζώων που γεννήθηκαν σε αιχμαλωσία και έδειχναν ιδιαίτερα ευχαριστημένα στις ανέτες συνθήκες του συγκεκριμένου πάρκου, δεδομένου ότι δεν γνώρισαν ποτέ το φυσικό τους περιβάλλον. Τα παιδιά μου ενθουσιάστηκαν! Ο προβληματισμός μου παραμένει αμείωτος, όμως η χαρά των παιδιών μου ομολογουμένως με ζεσταίνει...

ΜΛ